

NIEZWYKLI PRZEWODNICY MUZEALNI

Muzeum Czynu Zbrojnego w Nowej Hucie od kilkunastu lat ma niezwykłych przewodników, którymi są uczestnicy warsztatu terapii zajęciowej prowadzonego przez Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”. Warsztat, który powstał w 1998 roku, ma siedzibę na os. Górali 19 w Krakowie i niemalże sąsiaduje z położonym nieopodal Muzeum. Początkowo pomysł współpracy pomiędzy Muzeum a Warsztatem realizowany był w ramach programu EFS Equal – Partnerstwo Inicjatyw Nowohuckich, w projekcie „Nowa Huta – Nowa Szansa”. Obecnie, pomimo zakończenia projektu, jest nadal kontynuowany. Działająca w Warsztacie pracownia muzealnicza jest unikalnym przykładem inicjatywy łączącej integrację społeczną z tworzeniem przestrzeni do rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami. Głównym zadaniem bowiem warsztatów terapii zajęciowej jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami, a jedną z form zajęć terapeutycznych oferowanych przez placówkę mieszczącą się na os. Górali jest pracownia muzealnicza.

– Pomysł utworzenia pracowni muzealniczej powstał w trakcie rozmowy ze Sławomirem Pietrzykiem, prezesem Fundacji Kombatantów Muzeum Czynu Zbrojnego, dotyczącej między innymi rozszerzenia oferty zajęć placówki. Usytuowanie placówki w środowisku nowohuckim inspirowało do tego, aby proponowane przez Warsztat formy rehabilitacji dla osób z niepełnosprawnościami były osadzone w realiach środowiska lokalnego – mówi kierująca Warsztatem Jolanta Janas.

Bliskość Muzeum Czynu Zbrojnego, posiadającego w swoich zbiorach niezwykle ciekawe i wartościowe eksponaty zgromadzone przez weteranów walk zbrojnych, pozwala na kontynuowanie współpracy. Ze względu na wiek sami kombatanci nie są w stanie

prowadzić Muzeum i udostępniać zwiedzającym zgromadzonych eksponatów. Połączone siły kombatantów i uczestników Warsztatu, wraz ze sprawującymi nad nimi pieczę terapeutami pozwalają na co dzień o dbanie nad zgromadzonymi zbiorami, ale także na udostępnianie ich zwiedzającym. Uczestnicy Warsztatu rozwijają dzięki temu swoje umiejętności, zainteresowania i wiedzę historyczną pielęgnując jednocześnie poczucie patriotyzmu.

– Muzeum Czynu Zbrojnego w Nowej Hucie jest prowadzone przez Fundację i nie dysponuje odpowiednio dużymi funduszami na jego funkcjonowanie. W tej sytuacji współpraca ze Stowarzyszeniem Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes” jest znakomitą rozwiązaniem. Z jednej strony jak naj-

tańszym kosztem udostępniamy swoje zbiory, a z drugiej strony, co jest najważniejsze, angażujemy osoby niepełnosprawne do pracy twórczej tworząc rozwiązania niepowtarzalne w skali kraju – mówi Sławomir Pietrzyk.

Uczestnicy chętnie opowiadają o warsztatach w muzeum:

– Po muzeum oprowadzam gości od roku 2019. Lubię przekazywać gościom interesujące informacje o samym muzeum i jego eksponatach. Szczególnie lubię opowiadać o czołgu IS-2, który znajduje się przed budynkiem muzeum. Lubię przypominać o dzieciach, przychodzących oglądać w Klubie Kombatanta serial „Cztery pancerni i pies”, które prosiły potem o sprowadzenie do Nowej Huty prawdziwego czołgu. Inne eksponaty, o których lubię opowiadać, to pamiątki związane z obozami koncentracyjnymi. Jednakowo lubię oprowadzać dzieci i dorosłych – opowiada Jacek, uczestnik Warsztatu.

– Na początku, gdy przyszło mi oprowadzać po muzeum gości, bardzo się krępowałam, potem jednak się ośmieliłam. Pomogli mi inni uczestnicy, zwłaszcza Jacek i Iza, którzy już wcześniej oprowadzali gości po muzeum. Do dziś czuję się pewniej, gdy obok mnie stoi Jacek. Wolę oprowa-

dziać po muzeum dzieci. Pamiętam, że raz przyszło do muzeum dziecko z babcią – w innych muzeach ciągle zabraniano mu czegokolwiek dotykać, a u nas pozwoliłam mu poruszać kołem sterowym z okrętu „Sęp”. Bardzo mu się to spodobało i sprawiło mu radość. Moim ulubionym eksponatem jest sztandar z tzw. gwoździem Aleksandry Piłsudskiej, drugiej żony Marszałka – mówi Ania kolejna uczestniczka Warsztatu i przewodniczka po Muzeum.

Jedną ze wspólnych inicjatyw Muzeum i Warsztatu jest przygotowanie scenariuszy warsztatów historycznych dla dzieci i młodzieży adresowanych do szkół, animatorów czasu wolnego i innych instytucji oraz przeprowadzanie, ze względu na pandemię, lekcji historii online. Taka formuła łączy w sobie aspekt edukacji historycznej, regionalnej oraz społecznej w formie wirtualnego spaceru po przestrzeni muzealnej prowadzonego w oparciu o scenariusz warsztatu edukacyjnego, a uczestnikom Warsztatu daje szansę na wykazanie swoich możliwości i wiary we własne siły.

– Uczestnicy są nie tylko przewodnikami. Mają także możliwość realizowania swojego programu terapii w takich aktywnościach jak pomoc przy

organizowaniu spotkań okolicznościowych dla kombatantów np. poprzez przygotowywanie sali konferencyjnej, cateringu i obsługę kelnerską – podkreśla Jolanta Janas.

– Bardzo się cieszę – mówi Sławomir Pietrzyk – że jako Fundacja, której jestem prezesem, mamy możliwość współpracy z warsztatem terapii zajęciowej prowadząc w Nowej Hucie niepowtarzalną, unikalną w skali kraju, placówkę historyczną. Uczestnicy Warsztatu na co dzień mają styczność z bardzo cennymi i osobistymi pamiątkami dotyczącymi np. Legionów – byli legionieści pracowali w Kombinacie Metalurgicznym na początku lat pięćdziesiątych – a także uczestników Powstań Śląskich i Wielkopolskiego, czy II wojny światowej. Ci wspaniali ludzie wykonują bardzo pożyteczną pracę, na pewno czują się dzięki niej bardzo potrzebni i to w tej współpracy jest najważniejsze.

Muzeum Czynu Zbrojnego w Nowej Hucie mieści się na os. Górali 23. Dzięki współpracy z uczestnikami warsztatu terapii zajęciowej prowadzonego przez Stowarzyszenie „Gaudium et Spes” czynne jest od poniedziałku do piątku, w godzinach od 10.00 do 15.00.

Fot. Marcin Pietrzyk

Kraków

Nowa Huta
miejsce dobre do życia

Miejski Ośrodek
Pomocy Społecznej
w Krakowie